Afwegingskader grondgebonden zonnepark initiatieven

Elk zonnepark initiatief moet aan drie belangrijke eisen voldoen:

1. De beleidsuitgangspunten uit het 'Beleidskader duurzame energie opwek', vastgesteld door de gemeenteraad in mei 2023. En de verder uitgewerkte ambities uit het beleidskader zoals opgenomen in dit afwegingskader.
2. De toekomstvisie (waarvan de omgevingsvisie onderdeel uitmaakt) en de daaruit voortvloeiende strategische en tactische gebiedsuitwerkingen.
3. De omgevingsverordening Provincie Noord-Brabant inclusief vooruitlopen op de gestelde eisen uit de kamerbrief voorkeursvolgorde zon.

Status afwegingskader

Dit afwegingskader is een aanvulling op het 'Beleidskader duurzame energie opwek' en biedt specifieke randvoorwaarden voor grondgebonden zonnepark initiatieven. Het biedt een gestructureerde benadering ter beoordeling, selectie en implementatie van zonneparkprojecten. Mogelijke negatieve gevolgen op de fysieke leefomgeving worden hierbij geminimaliseerd en betrokkenheid van participanten wordt bevorderd.

Grondgebonden zonneparken

De gemeente Meierijstad onderschrijft het gedachtegoed van de zonneladder en hanteert deze ook zoals deze door de provincie Noord-Brabant wordt gevraagd in hun verordening. Zo is de maximale potentie voor zon op dak al meegenomen in het bepalen van de totale opgave. Daarnaast wordt er in 2024 gekeken naar de potentie van zonnepanelen boven parkeerplaatsen en in snelwegbermen. Hiermee kan de totale energieopgave echter bij lange na niet ingevuld worden. Om toch aan de totale energieopgave te kunnen voldoen wordt er daarom ook naar grondgebonden zonnepanelen in het buitengebied gekeken. Dit willen we geleidelijk opbouwen, maar we zien de noodzaak om nu al wel te moeten starten om ons doel in 2050 te behalen.

Grondgebonden zonneparken worden gedefinieerd als percelen grond waar zonnepanelen op een grootschalige manier worden gebruikt om elektriciteit op te wekken.

Tranche voorwaarde en randvoorwaarden

Dit afwegingskader bevat de specifieke tranche voorwaarde voor de tranche 2024 en de algemene randvoorwaarden voor ieder zonnepark initiatief. De randvoorwaarden zijn onder andere ruimtelijk, maatschappelijk en financieel van aard en gelden voor alle zonnepark initiatieven, dus zowel tranche initiatieven als unieke initiatieven.

Voorwaarden voor een positieve beoordeling

Voor een positieve beoordeling moet het initiatief voldoen aan de volgende voorwaarden:

- De gestelde tranche voorwaarde (enkel voor tranche initiatieven, zie hoofdstuk 1)
- De randvoorwaarden (zie hoofdstuk 2)
    - De algemene voorwaarden (paragraaf 2.1)
    - De voorwaarden voor ruimtelijke en landschappelijke inpassing (paragraaf 2.2)
    - De voorwaarde voor procesparticipatie (paragraaf 2.3)
    - De voorwaarde voor financiële participatie (paragraaf 2.4)

- De voorwaarde voor maatschappelijke meerwaarde, wat inhoudt dat er minimaal 5 punten moet worden behaald op natuur en biodiversiteit (paragraaf 2.5)
- De voorwaarde voor multifunctioneel ruimtegebruik (paragraaf 2.6)

1. Tranche 2024 voorwaarde

Door toenemende druk op het elektriciteitsnet met netcongestie als resultaat, moet er met beleid en uitvoering meer rekening worden gehouden met de huidige en toekomstige capaciteit van het elektriciteitsnet. De focus van deze tranche is op de onafhankelijkheid van het elektriciteitsnet. Initiatieven hebben geen directe levering aan of aansluiting op het elektriciteitsnet. Initiatiefnemers dienen dit aan te tonen.

- ❑ Er wordt voldaan aan de tranche voorwaarde.

Opmerkingen ter verheldering:

2. Randvoorwaarden

Het zonnepark initiatief moet aan de verschillende randvoorwaarden voldoen zoals in dit hoofdstuk opgenomen. Er wordt getoetst op vijf verschillende onderdelen: algemeen, ruimtelijke en landschappelijke inpassing, participatie, maatschappelijke meerwaarde en multifunctioneel ruimtegebruik.

2.1 Algemeen

2.1.1 Onderstaande documenten zijn ingediend:

- ❑ Een aanleg- en beheerplan
- ❑ Ecologische Quickscan en indien nodig nader onderzoek
- ❑ Kaart met ligging en begrenzing van het projectgebied
- ❑ Technische gegevens en de tranche voorwaarde (beoogde opwek en onafhankelijkheid van het elektriciteitsnetwerk)
- ❑ Concept-inrichtingsplan met duidelijke beschrijving, waarbij wordt ingegaan op:
  - ❑ Onderdelen van 2.1.2
  - ❑ Locatie: waarom is de projectlocatie geschikt voor de ontwikkeling van een zonnepark?
  - ❑ Omvang: waarom is de beoogde omvang passend in het landschap?
  - ❑ Inpassing: hoe is rekening gehouden met de ruimtelijke en landschappelijke inpassing?
  - ❑ Beoogde financiële participatie
  - ❑ Maatschappelijke meerwaarde
  - ❑ Multifunctioneel ruimtegebruik
  - ❑ Omgevingseffecten die mogelijk nader onderzoek vergen
- ❑ Beoogde procesparticipatie aan de hand van het format voor het communicatie- en participatieplan

2.1.2 Er wordt voldaan aan *alle* onderdelen in onderstaande lijst.

- ❑ NatuurNetwerk Brabant gebieden, ecologische verbindingszones, weidevogelgebieden, beekdalen, KRW-waterlichamen, groen erfgoed en elementen op de Groene Kaart zijn uitgesloten.

- ❑ Na 25 jaar wordt de locatie van het zonnepark hersteld. Dit houdt in dat het zonnepark en bijbehorende materialen circulair verwijderd moeten worden en de bodem hersteld moet worden. De meerwaarde aan natuur, biodiversiteit en klimaatadaptatie blijft behouden. In overleg met de gemeente wordt bezien wat exact als meerwaarde wordt bestempeld, denk hierbij aan een verbinding van groen/blauwstructuur, struwelen en poelen. Voor tot verwijdering wordt overgegaan wordt aan de gemeente een herstelplan voorgelegd ter goedkeuring. Ter zekerheid hiervan wordt een anterieure overeenkomst gesloten met bijbehorende vereiste zekerheidsstelling.
- ❑ De ontwikkelaar is eigenaar van de grond of kan aantonen in de toekomst te beschikken over de grond.
- ❑ Het landschappelijke inpassings- en beheerplan wordt afgestemd met gemeente.

Opmerkingen ter verheldering:

2.2 Ruimtelijke en landschappelijke inpassing

Er wordt voldaan aan *alle* voorwaarden in onderstaande lijst (zie bijlage 1).

- ❑ De hoofdrichting van het landschap wordt gevolgd.
- ❑ De bestaande verkavelingsstructuur wordt gevolgd.
- ❑ Beeldbepalende en oriëntatie bevorderende elementen als molens en kerktorens blijven zichtbaar.
- ❑ Gebiedseigen beplantingen en landschapselementen worden behouden. Wanneer extra beplantingen worden toegevoegd zijn deze passend bij het gebied.
- ❑ Er wordt 100 meter afstand gehouden tot woningen (tenzij er al geen vrij uitzicht is door aanwezige bebouwing, erfafscheiding of dichte en voldoende hoge bosschages).
- ❑ Het sluit aan op bestaande (hoofd)structuren (barrières) in het landschap.
- ❑ Er is een passende overgang naar de omgeving (rand).
- ❑ Er is een verzorgd totaalbeeld.
- ❑ Er is voldoende ademruimte voor de bodem.

Opmerkingen ter verheldering:

2.3 Procesparticipatie

Er wordt voldaan aan de procesparticipatie voorwaarde.

- ❑ Er is een duidelijk communicatie- en procesparticipatieplan geschreven aan de hand van het format in bijlage 2.

Opmerkingen ter verheldering:

2.4 Financiële participatie

Er wordt voldaan aan de financiële participatie voorwaarde.

- ❑ Er wordt duidelijk toegelicht welke mogelijkheden worden geboden voor financiële participatie. De eis voor financiële participatie is om minimaal 50% lokaal eigendom te kunnen waarborgen.

Er wordt onderzocht of financiële participatie via het investeringsplatform kan lopen. De inzet van dit investeringsplatform is mogelijk nog niet 100% gereed op het moment van uitzetten van de tranche. Als het investeringsplatform gereed is, zal dit op een later moment alsnog worden ingebracht en zal financiële participatie via dit investeringsplatform gaan lopen.

Opmerkingen ter verheldering:

2.5 Maatschappelijke meerwaarde

Het zonnepark moet meerwaarde genereren door naast de opwek van zonne-energie ook bij te dragen aan andere maatschappelijke opgaven in de fysieke leefomgeving.

Gemeente Meierijstad geeft een hoge waarde aan natuur en biodiversiteit. Dit moet minimaal behouden worden en waar mogelijk versterkt worden. Daarom is dit onderdeel hierin leidend. Enkel het plaatsen van het zonnepark valt niet onder behoud. De compenserende of mitigerende maatregelen die genomen moeten worden naar aanleiding van het natuuronderzoek tellen niet mee voor de maatschappelijke meerwaarde.

Voor het thema natuur en biodiversiteit moet minimaal 5 punten worden behaald. Bij een score van 10 punten voor het thema natuur en biodiversiteit heeft dit een positief effect op de voorkeursvolgorde (zie stap 3b van “Proces indienen tranche grondgebonden zonnepark initiatieven”).

Naast het behalen van punten door het versterken van biodiversiteit, kunnen ook punten behaald worden op andere thema’s in onderstaande tabel. Punten behalen op de andere thema’s is geen vereiste, maar heeft ook een positief effect op de voorkeursvolgorde (zie stap 3b van “Proces indienen tranche grondgebonden zonnepark initiatieven”).

Het aandragen van eigen thema’s kan ook leiden tot het behalen van extra punten. Belangrijk is dat gemotiveerd wordt wat de maatschappelijke meerwaarde hiervan is en hoe deze behaald gaat worden. Let op: financiële meerwaarde wordt hier niet in meegenomen.

- ❑ Er zijn minimaal 5 punten behaald voor natuur en biodiversiteit.

Thema	Voldoende (2,5p)	Ruim voldoende (5p)	Goed (10p)
Natuur en Biodiversiteit	Landschappelijke inpassing (zie 2.2) en het nemen van één specifieke maatregel ter bevordering van natuur en biodiversiteit.	Landschappelijke inpassing (zie 2.2) en het nemen van meerdere kleinschalige* specifieke maatregelen ter bevordering van natuur en biodiversiteit. *minimaal 10% van het netto oppervlak van het zonnepark	Landschappelijke inpassing (zie 2.2) en het aanleggen van grootschalige* nieuwe natuur- en landschapselementen ter bevordering van natuur en biodiversiteit. *minimaal 15% van het netto oppervlak van het zonnepark (op aansluitend terrein is hierbij ook toegestaan)
Recreatie	Het zonnepark sluit aan op en geeft impuls aan bestaande wandelroutes en fietspaden.	Het zonnepark is recreatief toegankelijk en draagt bij aan nieuwe recreatie-mogelijkheden.	-
Educatie	Het zonnepark draagt bij aan educatie over duurzame energie opwek.	Het zonnepark draagt op meerdere manieren bij aan educatie over duurzame energie opwek.	-
Kunst en cultuur	In het zonnepark wordt een kunstwerk gerealiseerd met een historische verwijzing naar de locatie, ondergrond etc. De realisatie hiervan wordt in samenwerking gedaan met de Kunststichting Meierijstad.	In het zonnepark wordt een kunstwerk gerealiseerd met een historische verwijzing naar de locatie, ondergrond etc. De realisatie hiervan wordt in samenwerking gedaan met de Kunststichting Meierijstad. Ook wordt er een relatie gelegd met Cultuurkade Meierijstad voor het uitrollen van een educatief project voor de scholen PO en VO.	-
Eigen inbreng	Een idee anders dan hierboven benoemd maar dat wel	-	-

	maatschappelijke meerwaarde genereert.		

Opmerkingen ter verheldering:

2.6 Multifunctioneel ruimtegebruik

Een initiatiefnemer combineert actief twee of meer functies, waarbij meerdere doelen worden nagestreefd. De eerste functie is daarbij al een bestaande opgave in het gebied. Het zonnepark draagt dus naast de opwek van zonne-energie ook bij aan andere opgaven op dezelfde grond.

De initiatiefnemer zorgt ervoor dat het netto oppervlak van het zonnepark een multifunctionele ruimtefunctie heeft. Als dit niet mogelijk is, kan hier gemotiveerd van worden afgeweken. Iedere multifunctionele ruimtefunctie moet permanent van aard zijn.

Dit valt niet onder multifunctioneel ruimtegebruik:

- Zonneparken op voormalige vuilstort
- Zonneparken op restgronden

Deze gronden hebben nu geen functie. Door het plaatsen van een zonnepark op deze plekken wordt er dus geen dubbele functie gecreëerd.

- Zonneparken in combinatie met kleinvee

Dit is niet permanent van aard en draagt niet bij aan andere opgaven op dezelfde grond.

- ❑ Aan minimaal één van onderstaande mogelijkheden voor multifunctioneel ruimtegebruik wordt voldaan.

Functie	**Voldoet ja/nee/niet van toepassing**
Zonnepanelen in combinatie met teelt	
Zonnepanelen in combinatie met waterberging of andere duidelijke bijdragen aan het conserveren/vasthouden van water	
Zonnepanelen boven parkeergelegenheid	
Zonnepanelen op geluidsschermen	
Zonnepanelen op vangrails	
Eigen inbreng: Een idee anders dan hierboven benoemd maar dat wel onder multifunctioneel ruimtegebruik valt.	

Motivatie onvolledig multifunctioneel ruimtegebruik:

Opmerkingen ter verheldering: